

Utlåtande 2016:217 RIII (Dnr 106-599/2016)

Sponsringspolicy för stadens idrottsanläggningar

Motion (2016:41) av Bo Sundin (M)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2016:41) av Bo Sundin (M) om sponsringspolicy för stadens idrottsanläggningar anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren anför följande.

Ärendet

Bo Sundin (M) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att en ny sponsringspolicy för stadens idrottsanläggningar tas fram för att möjliggöra sponsring av nya och renoverade idrottsanläggningar. Genom detta ska det enligt motionären möjliggöras för föreningar, företag och andra externa aktörer att, till exempel i utbyte mot att få namnge anläggningen eller få sin logotype uppsatt, ge ett stöd eller bidrag. På så vis kan staden täcka vissa investerings- och renoveringskostnader.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd samt Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret anser att intresset för kommersiell sponsring i stadens anläggningsbestånd är begränsat och att det av detta skäl inte kan anses som nödvändigt att ta fram en särskild policy.

Idrottsnämnden anser att staden som utgångspunkt ska finansiera sina angelägenheter genom uttagande av skatt, avgifter och genom statsbidrag. Om staden avser att ta emot sponsormedel för finansiering av idrottsanläggningar kan en sponsringspolicy ge en tydligare bild av stadens rättsliga handlingsutrymme.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd har inget att erinra mot att idrottsförvaltningen och fastighetsförvaltningen får i uppdrag att ta fram en sponsringspolicy. Det bör dock också adressera frågeställningar rörande stadens varumärke och vilka organisationer/företag som staden vill associeras med.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd anser att det finns ett antal frågor som behöver klargöras exempelvis gränsdragningsproblem som kan uppstå vid situationer där det föreligger en upphandling innan beslut fattas.

Södermalms stadsdelsnämnd anser att staden som utgångspunkt ska finansiera sina angelägenheter genom uttagande av skatt. Ett avtal om sponsring ska i vissa fall upphandlas enligt lagen om offentlig upphandling. Ett avtal om sponsring måste därför föregås av en noggrann prövning av om kontraktet ska upphandlas eller inte.

Mina synpunkter

Stadens idrottsanläggningar bekostas i dag genom skatteintäkter, avgifter och statsbidrag. Kommunens verksamheter och byggnader är en kommunal service gentemot stockholmarna och ska primärt skötas utan affärsmässiga uppgörelser. Kommuner får heller inte genom sponsring utsätta sig för sådan påverkan att objektiviteten kan ifrågasättas.

En sponsringspolicy skulle innebära att det endast får förekomma uppgifter om vem som står bakom sponsringen, till exempel den externa aktörens namn då det annars räknas som kommersiell marknadsföring. Det förekommer idag redan sponsring på vissa av evenemangsanläggningarna under perioder då de huserar evenemang och den ansvariga föreningen disponerar då rätten till reklam.

Behovet av idrottsanläggningar är stort i Stockholm och vi välkomnar alla aktörer och intressenter som vill vara med och skapa fler idrottsytor i staden. I dagsläget är bedömningen från stadens tjänstemän att det inte finns något större intresse från företag eller andra aktörer att sponsra byggande av idrottsanläggningar. Vi utesluter dock inte att fler aktörer kan komma att se

vinsten i att synas i idrotts- och motionssammanhang, framförallt i relation till spontanidrottsytor som exempelvis utegym. Växer intresset kan det finnas anledning att ta fram en sponsringspolicy.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2016:41) av Bo Sundin (M) om en sponsringspolicy för stadens idrottsanläggningar

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Joakim Larsson och Cecilia Brinck (båda M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2016:41) av Bo Sundin (M) om sponsringspolicy för stadens idrottsanläggningar bifalls.
2. Därutöver anfördes följande.

Behovet av nya idrottsanläggningar är skriande i Stockholm. Trots stora tillskott till idrottsnämndens investeringsbudget har staden inte lyckats bygga ikapp. Parallellt med behovet av nya investeringar har staden ett omfattande behov av att renovera befintliga anläggningar vilket är väldigt kostsamt.

Idrottsnämnden ska ta ett stort ansvar för att tillgodose behovet av idrottsanläggningar, men staden varken kan eller bör ensam ta hela ansvaret för detta. Många företag och föreningar är beredda att bidra och skjuta till medel för fler anläggningar och detta bör staden uppmuntra.

Det är visserligen inte alla som har möjlighet att på egen hand bekosta en helt ny anläggning. Däremot finns flera fristående aktörer som kan vara beredda att bidra med en del av investeringskostnaden i utbyte mot att exempelvis få namnge arenan under en kortare eller längre period. Detta är inte möjligt idag eftersom det enligt staden saknas riktlinjer. Det finns dock inte, vilket idrottsnämnden konstaterar, några lagliga hinder mot att låta externa aktörer sponsra idrottsanläggningar enligt den modell som förordas i motionen.

Det är emellertid viktigt att det finns tydliga riktlinjer för hur extern finansiering genom sponsring ska gå till samt vad som är möjligt att göra, inte minst för att skapa en likvärdighet och transparens i processen. Stockholms stad bör därför ta fram en sponsringspolicy med tydliga riktlinjer för vad som gäller för sponsring av nya och befintliga idrottsanläggningar.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2016:41) av Bo Sundin (M) om sponsringspolicy för stadens idrottsanläggningar anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 14 december 2016

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Emilia Bjuggren

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Cecilia Brinck, Dennis Wedin, Jonas Nilsson och Lars Jilmstad (alla M) och Jonas Naddebo (C) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Erik Slottnér (KD) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Bo Sundin (M) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att en ny sponsringspolicy för stadens idrottsanläggningar tas fram för att möjliggöra sponsring av nya och renoverade idrottsanläggningar. Genom detta ska det enligt motionären möjliggöras för föreningar, företag och andra externa aktörer att, till exempel i utbyte mot att få namnge anläggningen eller få sin logotype uppsatt, ge ett stöd eller bidrag. På så vis kan staden täcka vissa investerings- och renoveringskostnader.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd samt Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets yttrande daterat den 27 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att det idag förkommer både fast och tillfällig reklam vid stadens idrottsanläggningar. Evenemangsanläggningarna, som till exempel Stockholms Stadion och Erikdalshallen är reklamfria de tider det inte genomförs evenemang. Vid evenemang upprättas avtal med den ansvariga föreningen som då disponerar rätten till reklam.

Stadsledningskontoret uppfattar intresset för kommersiell sponsring i stadens anläggningsbestånd som begränsad och att det av detta skäl inte kan anses som nödvändigt att ta fram en särskild policy.

Stadsledningskontoret anser dock att det är viktigt att idrotts – och fastighetsnämnden kontinuerligt iakttar möjliga intäkts- och finansieringsmöjligheter under förutsättning att detta bidrar till att utveckla den kommunala verksamheten, inte står i konflikt med lagen om offentlig upphandling och inte förknippas med villkor som gör att staden kommer i beroendeförhållande till en sponsor. Även skollagstiftningen ska beaktas i de fall idrottshallar ligger i anslutning till skolor.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 oktober 2016 att hänvisa till förvaltningens förslag till beslut.

Reservation anfördes av Bo Sundin (M) och Mikael Valier (KD), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Mathias Mellgren (C) med hänvisning till reservationen från Bo Sundin (M) och Mikael Valier (KD).

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 5 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Staden ska som utgångspunkt finansiera sina angelägenheter genom uttagande av skatt, avgifter och genom statsbidrag. Genom stadens budget ges anslag för ny- och reinvesteringar i idrottsanläggningar. Om staden önskar att idrottsanläggningar finansieras med andra medel än skattemedel och intäkter från stadens verksamheter kan sponsring vara ett exempel på en sådan finansiering.

Sponsring innebär ett avtal till ömsesidig nytta mellan två eller flera parter, där den ena parten förbinder sig att lämna ersättning i form av kontanta medel, varor och/eller tjänster och den andra parten som motprestation tillhandahåller till exempel exponering av företagsnamn, varumärke eller andra förmåner till nytta för sponsorn i dennes verksamhet.

Eftersom sponsring är ett affärsmässigt samarbete där parterna gör en överenskommelse som innefattar ömsesidiga ekonomiska eller andra åtaganden handlar sponsring inte om bidrag, donationer eller välgörenhet.

Det finns inte någon särskild lagstiftning i vilken sponsring definieras eller som reglerar hur sponsring ska hanteras, vare sig inom den privata eller inom den offentliga sektorn. Det finns heller ingenting i lag som uttryckligen förbjuder sponsring inom offentlig verksamhet men däremot bestämmelser som kan anses utgöra begränsningar för kommuners möjlighet att ingå avtal om sponsring. Av regeringsformen framgår att kommuner är bundna av objektivitetsprincipen och kommuner får följaktligen inte genom sponsring utsätta sig för sådan påverkan att objektiviteten kan ifrågasättas.

Eftersom varje nämnd enligt kommunallagen har ansvar för sitt verksamhetsområde får sponsringen inte påverka eller inskränka det politiska handlingsutrymmet. Sponsringen får bland annat inte förknippas med villkor som leder till inslag i verksamheten som inte är kompetensenliga, innebär ett otillåtet stöd till en enskild eller som påverkar verksamhetens mål, inriktning, omfattning och kvalitet.

Det är dessutom skillnad mellan sponsring och kommersiell marknadsföring. För att anses vara sponsring får meddelandet endast innehålla uppgift om vem som står bakom sponsringen, till exempel genom att den externa aktörens namn nämns. Om det därutöver finns någon information om den externa aktörens produkter och verksamhet kan meddelandet vara kommersiell marknadsföring som omfattas av marknadsföringslagens regler. Därtill ska avtal om sponsring i vissa fall upphandlas enligt lagen om offentlig upphandling.

Om staden avser att ta emot sponsormedel för finansiering av idrottsanläggningar kan en sponsringpolicy ge en tydligare bild av stadens rättsliga handlingsutrymme. Eftersom fastighetsnämnden är den nämnd i staden som är fastighetsägare av

idrottsfastigheter bör i så fall en sådan policy tas fram i nära samarbete och konsensus mellan fastighetsnämnden och idrottsnämnden.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2016 att hänvisa till förvaltningens förslag till beslut.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 29 juni 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning har inget att erinra mot att idrottsförvaltningen och fastighetsförvaltningen får i uppdrag att ta fram en sponsringspolicy.

En sådan policy behöver, enligt förvaltningens mening, tydligt klargöra skillnaden mellan ekonomiska transaktioner som ska upphandlas enligt lagen om offentlig upphandling, och tillåten bidragsgivning/sponsring.

En eventuell policy bör också adressera frågeställningar rörande stadens varumärke och vilka organisationer/företag som staden vill associeras med.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2016 att hänvisa till förvaltningens svar till beslut.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning tjänsteutlåtande daterat den 12 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Det finns ett antal frågor som behöver klargöras exempelvis gränsdragningsproblem som kan uppstå vid situationer där det föreligger en upphandling. Det kan gälla ansvarsfrågor när sponsringen innebär att den som sponsrar ett bygge gör detta genom eget arbete. Vidare kan det gälla service och underhållsfrågor när tillverkare sponsrar med leverans av tekniska system. Om det finns behov av ett samordningsansvar för inkommande förfrågningar från potentiella sponsorer, för att nämna några. Det går inte annat än att spekulera i om det är frågor av denna karaktär som upplevs som hinder när sponsringsfrågor ska hanteras.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 oktober 2016 att hänvisa till förvaltningens svar till beslut.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Som utgångspunkt ska staden finansiera sina angelägenheter genom uttagande av skatt. Möjligheten att genom sponsring renovera eller uppföra idrottsanläggningar utgör ett avsteg från denna huvudregel.

Med sponsring avses ett affärsmässigt avtalsförhållande med ömsesidiga förpliktelser där sponsorn tillhandahåller kontanta medel, varor eller tjänster och förväntar sig att i utbyte få någon form av exponering av sitt företagsnamn, varumärke eller andra förmåner.

Ett avtal om sponsring ska i vissa fall upphandlas enligt lagen om offentlig upphandling. Ett avtal om sponsring måste därför föregås av en noggrann prövning av om kontraktet ska upphandlas eller inte. Gränsdragningsproblematik torde också finnas mot annan lagstiftning när staden mottar sponsring. Under förutsättning att staden avser att ta emot sponsormedel för finansiering av de verksamheter motionären lyfter fram, kan det bland annat mot bakgrund av detta finnas ett behov av en sponsringspolicy där dessa frågor klargörs. En sponsringspolicy kan vidare innehålla ett förslag på utformningen av ett sponsoravtal

Reservationer m.m.

Idrottsnämnden

Reservation anfördes av Bo Sundin (M) samt Mikael Valier (KD) enligt följande.

Ett rikt och mångfacetterat föreningsliv är omistligt i en demokrati. Föreningslivet gör det möjligt för människor från olika delar av samhället att träffas, och föreningars insatser är ovärderliga komplement till de verksamheter som bedrivs i annan regi. Samtidigt finns det föreningar som inte alltid själva respekterar demokratiska värderingar.

Avslöjanden om hur företrädare för föreningar som tar emot statligt eller kommunalt stöd ger uttryck för värderingar som är oförenliga med demokratin undergräver legitimiteten hos och tilltron till alla former av offentligt föreningsstöd. I förlängningen fläckas civilsamhället som helhet. Av den anledningen måste föreningsstödet demokratisäkras.

Även arbetet med att se till att regelverket följs måste bli mycket mer ambitiöst och proaktivt. Vi föreslår att stadsrevisionen får i uppdrag att regelbundet följa upp de föreningar som får stöd. Föreningar som till äventyrs inte samarbetar med revisionen ska självklart inte komma ifråga för ekonomiskt stöd.